

Landbrukstjenester Sør

Austrudsmonen 3, 4540 Åseral
Tlf. 37 02 66 99 Fax 38 70 12 72
e.mail: landbrukstjenester.sor@n-lt.no

Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (forskrift om utførelse av arbeid)

Tredje del: Krav til arbeid med fysiske risikofaktorer

Kapittel 10. Krav til bruk av arbeidsutstyr

http://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-06-1357/KAPITTEL_3#KAPITTEL_3

§ 10-1. Krav om dokumentert sikkerhetsopplæring for arbeidsutstyr som krever særlig forsiktighet ved bruk

Når arbeidsgiver etter en risikovurdering finner at arbeidsutstyret krever særlig forsiktighet ved bruk, kan det bare benyttes arbeidstakere som har dokumentert sikkerhetsopplæring etter § 10-2. Dokumentert sikkerhetsopplæring kan gis av arbeidsgiver eller andre som er kompetent til det.

§ 10-2. Krav om dokumentert sikkerhetsopplæring ved bruk av arbeidsutstyr

Den som skal bruke arbeidsutstyr som nevnt i § 10-1 og § 10-3, skal ha praktisk og teoretisk opplæring som gir kunnskaper om oppbygging, betjening, bruksegenskaper og bruksområde, samt vedlikehold og kontroll. Opplæringen skal gi kunnskaper om de krav som stilles til sikker bruk og betjening i forskrifter og i bruksanvisning.

Det skal utstedes dokumentasjon på at praktisk og teoretisk opplæring er gitt i henhold til denne forskriften.

Dokumentasjon av praktisk og teoretisk opplæring skal være tilgjengelig for verneombudet og vises myndighetene på forlangende.

Arbeidsgiver kan bare sette arbeidstaker til å utføre arbeid med aktuelle arbeidsutstyr innenfor det området det er gitt opplæring i.

Demonstrasjon og prøving i forbindelse med reparasjon er unntatt fra kravet om dokumentert opplæring.

Borger fra annet EØS-land eller Sveits skal søke Arbeidstilsynet om tillatelse til å bruke arbeidsutstyr som nevnt i § 10-3.

0 Endret ved forskrifter 19 des 2012 nr. 1373 (i kraft 1 jan 2013), 24 feb 2014 nr. 207.

§ 10-3. Arbeidsutstyr underlagt krav om sertifisert sikkerhetsopplæring

Dokumentert sikkerhetsopplæring i henhold til § 10-2 skal gis som sertifisert sikkerhetsopplæring for følgende arbeidsutstyr:

- bro- og traverskraner, dersom bruken medfører fare for skade på liv eller helse
- tårnkraner
- mobilkraner
- portalkraner
- kraner med større kapasitet enn 2 tm montert på lastebil eller lastebilhenger
- løfte- og stablevogn for gods med permanent førerplass på vognen
- masseforflyttingsmaskiner med større effekt enn 15 kW (20,4 hk).

§ 10-4. Informasjon til arbeidstakerne om sikker bruk av arbeidsutstyr

Arbeidsgiver skal sørge for at det blir gitt nødvendig informasjon om sikker bruk av det arbeidsutstyr som arbeidstakerne settes til å arbeide med.

Arbeidsgiveren skal særlig sørge for at arbeidstakerne får løpende informasjon om

- a) farer de er utsatt for ved å bruke arbeidsutstyret, blant annet farer ved uregelmessigheter som kan oppstå
- b) hvilke forholdsregler de erfaringsmessig må ta ved bruk av arbeidsutstyret
- c) farer som skyldes arbeidsutstyr i nærheten
- d) farer som skyldes endring av arbeidsutstyr i nærheten.

Landbrukstjenester Sør

Austrudsmonen 3, 4540 Åseral
Tlf. 37 02 66 99 Fax 38 70 12 72
e.mail: landbrukstjenester.sor@n-lt.no

0 Endret ved forskrift 30 des 2013 nr. 1725 (i kraft 1 jan 2014).

§ 10-5. Alminnelige plikter for arbeidsgiver ved bruk av arbeidsutstyr

Arbeidsgiver skal sørge for at det kun brukes arbeidsutstyr som er i samsvar med forskriftskravene til det aktuelle arbeidsutstyret, og de tekniske kravene i forskrift om maskiner vedlegg I, for maskiner og sikkerhetskomponenter som går under forskrift om maskiner.

Arbeidsutstyr skal brukes til de arbeidsoperasjoner og under de forhold som det er beregnet for.

Arbeidsutstyr skal ikke brukes til persontransport med mindre det er konstruert og bygget for det.

§ 10-6. Montering og demontering av arbeidsutstyr

Montering eller demontering av arbeidsutstyr skal skje under sikre forhold, særlig ved å påse at eventuelle instruksjoner gitt av produsenten overholdes.

§ 10-7. Betjeningsinnretninger og styresystem

Betjeningsinnretninger skal være klart synlige og identifiserbare, gode å bruke, bevegelsene skal være logiske, og de skal ikke medføre uheldige belastninger ved bruken.

Betjeningsinnretninger skal om nødvendig være hensiktsmessig merket.

Betjeningsinnretninger skal være plassert utenfor faresonen, med mindre spesielle forhold gjør det nødvendig at de er plassert dem innenfor. Betjeningen av dem skal ikke i noe tilfelle føre til fare.

Arbeidsutstyr som regelmessig krever arbeidsbevegelser inn i faresonen skal bare betjenes av personer som har fått spesiell instruksjon om hvordan innretningen kan brukes uten fare for skade på liv og helse.

Feil ved og utilsiktet påvirkning av betjeningsinnretninger skal ikke kunne medføre fare.

Operatøren skal ha full oversikt over faresonen for å kunne forsikre seg om at det ikke befinner seg personer der. Hvis dette ikke er mulig, skal det før hver start automatisk utløses et hørbart eller synlig varselsignal.

Utsatt arbeidstaker skal ha tid og mulighet til å unngå fare forårsaket av start eller stopp av arbeidsutstyr.

Styresystemene skal være sikre og utformet slik at svikt, feil, utilsiktet påvirkning og belastninger ikke medfører fare.

§ 10-8. Start og stopp av arbeidsutstyr

Arbeidsutstyr skal bare kunne startes ved en tilsiktet bruk av en betjeningsinnretning som er beregnet for det.

Det samme skal gjelde ved:

- a) ny igangsetting etter en stans, uansett årsaken til stansen,
- b) styring av en vesentlig endring i driftsforholdene, f.eks. hastighet, trykk osv., med mindre en slik ny start eller endring ikke innebærer noen fare for utsatte arbeidstakere.

Kravet i foregående ledd gjelder ikke for automatisk arbeidsutstyr dersom ny start eller endring i arbeidsforholdene inngår som en del av den normale arbeidsoperasjonen.

Arbeidsutstyr skal være utstyrt med en betjeningsinnretning som gjør det mulig å foreta fullstendig og sikker stans.

Hver arbeidsplass skal være utstyrt med en betjeningsinnretning som kan stanse noe eller alt arbeidsutstyr avhengig av farens art, slik at arbeidsutstyret er sikkert.

Stoppordren til utstyret skal ha prioritet fremfor startordren. Når arbeidsutstyret eller de farlige deler av det er stanset, skal energitilførselen til disse drivinnretningene være avbrutt.

§ 10-9. Nødstop

Arbeidsutstyr skal om nødvendig være utstyrt med en nødstop, avhengig av de farer som er forbundet med arbeidsutstyret og hvor lang tid det normalt tar å stanse det.

§ 10-10. Stabilisering av arbeidsutstyr

Landbrukstjenester Sør

Austrudsmonen 3, 4540 Åseral
Tlf. 37 02 66 99 Fax 38 70 12 72
e.mail: landbrukstjenester.sor@n-lt.no

Når det er nødvendig skal arbeidsutstyr eller deler av slikt utstyr være stabilisert ved fastspenning eller lignende.

§ 10-11.Fare fra gjenstander som faller eller slynges ut

Arbeidsutstyr som medfører fare på grunn av fallende gjenstander eller utslyngning av deler, skal være utstyrt med egnede sikkerhetsinnretninger som gir vern mot den fare det gjelder.

0 Endret ved forskrifter 19 des 2012 nr. 1373 (i kraft 1 jan 2013), 30 des 2013 nr. 1725 (i kraft 1 jan 2014).

§ 10-12.Fare for brudd i arbeidsutstyr

Dersom det er mulighet for brudd eller sprengning av arbeidsutstyret eller deler av det, skal arbeidsutstyret være innrettet slik at splinter og løse deler ikke medfører fare for arbeidstakernes sikkerhet og helse.

§ 10-13.Fare i forbindelse med bevegelige deler

Dersom det er mulighet for at arbeidstakerne kan skades på grunn av fysisk kontakt med arbeidsutstyrets bevegelige deler, skal arbeidsutstyret utstyres med vern eller verneinnretninger som hindrer adgang til faresonene, eller som stanser de farlige delenes bevegelse før det gis adgang til faresonene.

Verneinnretninger skal:

- a) ha en robust konstruksjon
- b) ikke forårsake noen ekstra fare
- c) ikke lett kunne flyttes eller settes ut av funksjon
- d) være plassert i tilstrekkelig avstand fra faresonen
- e) ikke hindre oversikten over arbeidsutstyrets arbeidsoperasjon mer enn nødvendig
- f) ikke være til hinder for nødvendig arbeid som montering, skifting av deler og vedlikehold.

Atkomsten skal være begrenset til det område der slikt arbeid skal utføres, og om mulig, uten at vern eller verneinnretninger blir fjernet.

0 Endret ved forskrift 19 des 2012 nr. 1373 (i kraft 1 jan 2013).

§ 10-14.Farlige temperaturer på arbeidsutstyr

Deler av arbeidsutstyr med høy eller svært lav temperatur skal om nødvendig være utstyrt med vern for å unngå at arbeidstakere berører eller kommer for nær disse delene.

§ 10-15.Varslingsinnretninger på arbeidsutstyr

Varslingsinnretninger på arbeidsutstyret skal være klare, entydige, lette å oppfatte og forstå.

§ 10-16.Utkobling av energikilder på arbeidsutstyr

Arbeidsutstyr skal være utstyrt med klart identifiserbare innretninger for utkobling av energitilførselen. Ny tilkobling skal først kunne skje når det ikke lenger foreligger fare for arbeidstakerne.

§ 10-17.Elektrisk fare ved bruk av arbeidsutstyr

Arbeidsutstyr skal være innrettet slik at det verner utsatte arbeidstakere mot direkte eller indirekte kontakt med elektrisitet.

Der arbeidet medfører at det oppstår statisk elektrisitet, skal denne fjernes ved jording, dersom det er fare for brann eller eksplosjon.

§ 10-18.Fare for brann og utslipp av stoff ved bruk av arbeidsutstyr

Arbeidsutstyr skal være innrettet slik at arbeidstakerne er vernet mot farer ved overoppheting av eller brann i arbeidsutstyret, og mot utslipp av gass, støv, væske, damp eller andre stoffer som produseres, brukes eller lagres i arbeidsutstyret. Dersom det er fare for eksponering fra slikt utslipp skal arbeidsutstyret være utstyrt med egnede oppsamlings- eller utsugningsinnretninger i nærheten av farekildene.

Landbrukstjenester Sør

Austrudsmonen 3, 4540 Åseral
Tlf. 37 02 66 99 Fax 38 70 12 72
e.mail: landbrukstjenester.sor@n-lt.no

Ved brannfare, skal brannsløkkingsutstyr finnes på mobilt arbeidsutstyr, og være lett tilgjengelig ved stasjonært arbeidsutstyr.

§ 10-19.Fare ved lyn

Arbeidsutstyr som kan bli truffet av lyn i forbindelse med bruk, skal være beskyttet av innretninger eller egnede tiltak mot virkningene av lynet.

§ 10-20.Eksplosjonsfare ved bruk av arbeidsutstyr

Arbeidsutstyr skal være utført slik at fare for eksplosjon unngås, enten den blir fremkalt av arbeidsutstyret selv eller stoffer som blir produsert av, brukt eller lagret i arbeidsutstyret.

§ 10-21.Merking av arbeidsutstyr

Arbeidsutstyr skal være merket med nødvendige advarsler og opplysninger for sikker bruk. Ved merkingen skal det brukes anerkjente symboler eller tekst på norsk. Hvis det er nødvendig skal det brukes et annet språk som er forståelig for arbeidstakerne.

§ 10-22.Krav til datautstyr

Bruk av datautstyr skal ikke innebære en risiko for arbeidstakerne.

Tegnene på dataskjerm skal være klart definert og utformet og tilstrekkelig store, og det skal være tilstrekkelig avstand mellom tegn og linjer.

Skjermbildet skal være rolig, uten flimrer eller andre forstyrrelser.

Lysstyrken og kontrasten mellom tegnene og bakgrunnen skal lett kunne reguleres og endres av den som bruker skjermterminalen, og like lett kunne tilpasses omgivelsene.

Skjermen skal uhindret og med letthet kunne reguleres for å tilpasses brukerens behov.

Skjermen skal ikke gi reflekser eller gjenskinn som kan medføre ubehag for brukeren.

Konsepholderen skal være stø, regulerbar og plassert slik at ubehagelige bevegelser med hode og øyne unngås i størst mulig grad.

Tastaturet for datautstyr skal være utformet så lavt som mulig og bør kunne skråstilles. Det skal være atskilt fra skjermen slik at arbeidstakeren kan innta en bekvem stilling som ikke forårsaker tretthet i armer eller hender.

Det skal være tilstrekkelig plass foran tastaturet slik at brukeren kan støtte underarmer og hender.

Tastaturet skal ha en matt overflate for å unngå reflekser.

Plasseringen av tastaturet og utformingen av tastene skal bidra til å lette bruken av det.

Symbolene på tastene skal være tilstrekkelig fremtredende og leselige sett fra den normale arbeidsstilling.